

Sygn. akt V U 152/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 lipca 2019 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Mirosława Molenda-Migdalewicz

Protokolant: star. sekr. sądowy Katarzyna Awsiukiewicz

po rozpoznaniu w dniu 24 lipca 2019 r. w Legnicy

sprawy z wniosku M. G.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

o wysokość emerytury rolniczej

na skutek odwołania M. G.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W.

z dnia 14 grudnia 2017 r.

znak (...)

I. **zmienia decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w W. z dnia 14 grudnia 2017 r. znak (...) w ten sposób, że ustala wysokość emerytury rolniczej wnioskodawcy M. G. w kwocie brutto 929,70 zł (dziewięćset dwadzieścia dziewięć złotych 70/100) poczynając od 28 listopada 2017 r.,**

II. **oddala dalej idące odwołanie,**

III. **stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za opóźnienie w przyznaniu prawa do świadczenia w pełnej wysokości.**

sędzia Mirosława Molenda-Migdalewicz

Sygn. akt V U 152/18

UZASADNIENIE

Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego decyzją z dnia 14 grudnia 2017 r. znak: (...) przyznał wnioskodawcy M. G. prawo

do emerytury rolniczej od 28 listopada 2017 r. Wysokość emerytury rolniczej wyniosła 1.116,56 zł. Część składkowa wyniosła 39,46 % emerytury podstawowej, tj. kwotę 349,79 zł.

Do ustalenia części składkowej przyjęto:

1) 5,50 lat opłacania składki na Fundusz Emerytalny Rolników przypadające w okresie 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r. po 1 % emerytury podstawowej za każdy rok,

2) 7,05 lat opłacania składki na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników w okresie od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r. łącznie po 1 % emerytury podstawowej za każdy rok,

3) 26,91 lat podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu po dniu 31 grudnia 1990 r. po 1 % emerytury podstawowej za każdy rok,

4) wskaźnik wymiaru części składkowej wyniósł 0,39.

2. Część uzupełniająca wyniosła kwotę 766,77 zł tj. 86,50 % emerytury podstawowej wynoszącej 886,44 zł.

Wskaźnik wymiaru części uzupełniającej wyniósł 0,87. Część uzupełniająca uległa zawieszeniu w 25 % z powodu nieosiągnięcia pełnego wieku emerytalnego.

Wnioskodawca odwołał się od przedmiotowej decyzji. Po ostatecznym sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu 7 maja 2019 r. wskazał, że wnosi o jej zmianę poprzez zaliczenie całego okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 5 września 1973 r.

do 8 listopada 1985 r. oraz okresu pracy we własnym gospodarstwie od 28 listopada 1985 r. do 31 października 2017 r. przy czym okres od 8 listopada 1985 r. do 31 grudnia 1985 r. należało uznać za okres bezskładkowy z uwagi na fakt iż nie było obowiązku odprowadzania składek bo nie było KRUS, ubezpieczenia sły z podatku rolnego.

W odpowiedzi organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu wskazał, że do wyliczenia stażu pracy uznano okresy:

- od 5 września 1973 r. do 31 grudnia 1982 r. tj. okres pracy wnioskodawcy w gospodarstwie rodziców jako domownik,

- od 1 stycznia 1986 r. do 27 listopada 2017 r. tj. okres pracy we własnym gospodarstwie rolnym, za który wnioskodawca opłacił składkę na ubezpieczenie społeczne rolników- uwzględniono do prawa i wysokości.

Organ wskazał, że do emerytury nie zaliczono okresu od 1 stycznia 1983 r.

do 7 listopada 1985 r. tj. okresu pracy w gospodarstwie rodziców, ponieważ nie zostały zapłacone obowiązkowe składki za domownika oraz nie zaliczono okresu od 8 listopada

1985 r. do 31 grudnia 1985 r., gdyż wnioskodawca nie opłacił obowiązkowej składki

jako rolnik (w dniu 8 listopada 1985 r. nabył gospodarstwo rolne aktem notarialnym).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. G. ur. (...) W dniu 28 listopada 2017 r. złożył w Placówce Terenowej KRUS w L., wniosek o emeryturę rolniczą.

W odpowiedzi organ wydał skarżona decyzję.

/ bezsporne a nadto akta ubezpieczeniowe /

W latach 1983 - 1985, składki w gospodarstwie ojca wnioskodawcy tj. C. G. opłacono za dwie osoby w kwotach: 1983-4.200 zł, 1984-6.080 zł, 1985-6.080 zł, przy czym składka osobowa za 1 osobę wynosiła: 1983-1.200 zł, 1984-1.600 zł, 1985-1.600 zł, natomiast składka z gospodarstwa wynosiła 500 zł od 1 hektara przeliczeniowego, co stanowiło kwotę 1.800 zł (500x 3,6ha przeliczeniowych).

Rodzice wnioskodawcy - C. i A. G. od października 1985 r. pobierali świadczenie rentowe za przekazane gospodarstwo rolne następcy.

Dowód:

- pismo Placówki Terenowej KRUS z 16 maja 2018 r. (k.14).

Do ustalenia części składkowej przyjęto okresy:

- od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r., - od 1 stycznia 1983 r. do 7 listopada 1985 r., - od 1 stycznia 1986 r. do 31 grudnia 1989 r. - od 1 stycznia 1990 r. do 31 grudnia 1990 r.,
- od 1 stycznia 1991 r. do 27 listopada 2017 r.

Razem 40 lat, 3 miesiące i 4 dni.

Do ustalenia wskaźnika procentowego części składkowej przyjęto:

5,50 % za okres od 1 lipca 1977 r. do 31 grudnia 1982 r.,

10,97 % za okres od 1 stycznia 1983 r. do 31 grudnia 1990 r.,

26,91 % za okres od 31 stycznia 1991 r. do 27 listopada 2017 r.,

Wskaźnik procentowy części składkowej wyniósł 43,38 %.

1) część składkowa wyniosła 384,54 zł,

2) część uzupełniająca wyniosła 766,77 zł.

Wysokość emerytury rolniczej brutto wyniosła 1.151,31 zł,

Emerytura brutto pomniejszona o 25 % części podstawowej wyniosła 929,70 zł.

Dowód:

- opinia biegłego z zakresu finansów i rachunkowości (k.39-40v).

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 24 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2019 r. poz. 299) emerytura rolnicza, renta rolnicza z tytułu niezdolności do pracy, oraz renta rolnicza szkoleniowa składa się z części składkowej i części uzupełniającej, ustalonych zgodnie z art. 25 i 26. Dla każdej z tych części ustala się wskaźnik wymiaru. Zgodnie z art. 25 ust. 1 powyżej wskazanej ustawy, część składkową ustala się przyjmując po 1 % emerytury podstawowej za każdy rok podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu, z uwzględnieniem ust. 2-7. Niepełne lata przelicza się odpowiednio, z uwzględnieniem art. 21a.

W myśl ust. 2 pkt 1, 2 i 4 cytowanego przepisu do liczby lat, o których mowa w ust. 1, dolicza się liczbę lat: podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników indywidualnych i członków ich rodzin w okresie od dnia 1 stycznia 1983 r.

do dnia 31 grudnia 1990 r.; prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy w gospodarstwie rolnym w okresie od dnia 1 lipca 1977 r. do dnia 31 grudnia 1982 r., za który była opłacana składka na Fundusz Emerytalny Rolników; prowadzenia gospodarstwa rolnego lub pracy

w gospodarstwie rolnym – bez podlegania innemu ubezpieczeniu społecznemu

- po ukończeniu 16 roku życia, przypadających przed dniem 1 lipca 1977 r., jednak nie wcześniej niż 25 lat przed spełnieniem warunków nabycia prawa do emerytury rolniczej lub renty inwalidzkiej rolniczej.

Art. 25 ust. 3 stanowi, że jeżeli w okresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, za rolnika i jego małżonka opłacono roczną składkę na ubezpieczenie społeczne rolników indywidualnych i członków ich rodzin w wysokości wyższej niż 120 % przeciętnej emerytury podstawowej w danym roku, zamiast jednego roku przyjmuje się okres dłuższy, odpowiadający wskaźnikowi indywidualnego wymiaru składki w danym roku. Wskaźnik ten oblicza się w następujący sposób:

1) kwotę opłaconej składki rocznej wymierzonej od hektarów przeliczeniowych i działów specjalnych oraz od osób ubezpieczonych w danym gospodarstwie rolnym, z wyjątkiem domowników, dzieli się przez liczbę tych osób; przy ustalaniu kwoty opłaconej składki wlicza się również kwoty przyznanych ulg i zwolnień, nie wlicza się jednak nieopłaconej części składki za 1990 r., jeżeli jej opłacenie było dobrowolne;

2) tak obliczoną kwotę dzieli się przez 120 % przeciętnej emerytury podstawowej w danym roku.

Przechodząc do meritum rozważań wskazania wymagało, że część żądań jakie wnioskodawca sformułował na rozprawie w dniu 7 maja 2018 r. była już spełniona przez organ rentowy przy wydaniu zaskarżonej decyzji. Dotyczy to wyliczenia okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców od 5 września 1973 r. do 31 grudnia 1982 r. oraz okresu pracy we własnym gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 1986 r. do 31 października 2017 r.

Sporne pozostawały okresy pracy od 1 stycznia 1983 r. do 8 listopada 1985 r. i od 8 listopada 1985 r. do 31 grudnia 1985 r. Rok 1985 był podzielony datą nabycia w dniu 8 listopada 1985 r. gospodarstwa rolnego przez wnioskodawcę.

Jeżeli chodzi o pierwszy okres to Sąd nie podzielił stanowiska organu rentowego zgodnie z którym lata 1983, 1984 i 1985 nie mogą być wliczone wnioskodawcy do emerytury rolniczej albowiem w tym czasie nie opłacone były za niego składki. Organ rentowy w piśmie z dnia 16 maja 2018 r. wskazał, że rodzice wnioskodawcy opłacali składki w kwotach, które kilkakrotnie przekraczały wysokość należnych dla dwóch osób składek z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego. Powyższe skutkowało uznaniem, że wnioskodawca w przedmiotowym okresie był objętym ubezpieczeniem społecznym rolników.

W odniesieniu do okresu od 8 listopada 1985 r. do 31 grudnia 1985 r. to Sąd uznał, że organ prawidłowo zastosował przepis art. 25 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Do wyliczenia wysokości części indywidualnego wskaźnika wymiaru za lata 1983-1985 Sąd przyjął kwoty z pisma z 16 maja 2018 r. dlatego, że ww. pismo jednoznacznie wskazuje, iż w okresie za rok 1983 opłacona była za dwie osoby składka w kwocie 4.200 zł, podczas gdy ww. składka należna za dwie osoby wynosiła 2.400 zł. Podobna sytuacja wystąpiła w roku 1984 i w roku 1985, kiedy to wpłacono składki w kwotach odpowiednio 6.080 zł i 11.472 zł przy czym wysokość składki na dwie osoby wynosiła 1.600 zł. Dlatego też Sąd podzielił ustalenia zawarte w opinii biegłego.

Mając na uwadze powyższe Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił decyzję organu i ustalił, że wysokość emerytury rolniczej wnioskodawcy M. G. wynosi 929,70 zł poczynając od 28 listopada 2017 r.

W pkt II sentencji wyroku Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił dalej idące odwołanie.

Zgodnie z art. 52 ust 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2017 r. poz. 2336) w zw. z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t. jedn. Dz. U. z 2015 r., poz. 121), jeżeli organ, w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ nie ponosi odpowiedzialności.

Zawarte w art. 85 ust. 1 ustawy systemowej określenie „nie ustalił prawa do świadczenia” oznacza zarówno nie wydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2001 r., sygn. akt II UKN 402/2000).

Dla uwolnienia organu rentowego od obowiązku wypłaty odsetek wynikającego z treści art. 85 ust. 1 ustawy systemowej niezbędne jest wykazanie, że opóźnienie w wypłaceniu świadczenia było następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności. Niewystarczające jest jednak wykazanie wyłącznie braku winy w odmowie wypłaty świadczenia, ale konieczne jest także stwierdzenie, że po stronie organu rentowego nie występowały żadne okoliczności, za które ponosi on odpowiedzialność.

Terminy obowiązujące organ rentowy do wydania decyzji w przedmiocie przyznania prawa do świadczenia czy też jego wypłaty normuje przepis art. 118 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r.

Nr 153, poz. 1227 ze zm.). Zgodnie z przywołanym przepisem, organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 (ust. 1). W razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W rozpoznawanej sprawie w ocenie Sądu Prezes KRUS nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie w terminie, emerytury rolniczej w prawidłowej wysokości

Sąd uznał, że w sprawie konieczne było przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego. Dopiero ustalenia poczynione przez biegłego pozwoliły na wyliczenie wysokości emerytury rolniczej wnioskodawcy.